

Evropská unie

Ing. Jaroslava Syrovátková, Ph.D.

Rozpočet Evropské unie

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

A decorative graphic on the left side of the slide features three balloons: a light green one at the top, a light blue one in the middle, and a light purple one at the bottom. Yellow streamers and small triangular flags are scattered around the balloons.

Rozpočet Evropské unie

Je hlavním nástrojem pro financování politik Evropské unie a slouží k finančnímu zajištění fungování EU jako takové.

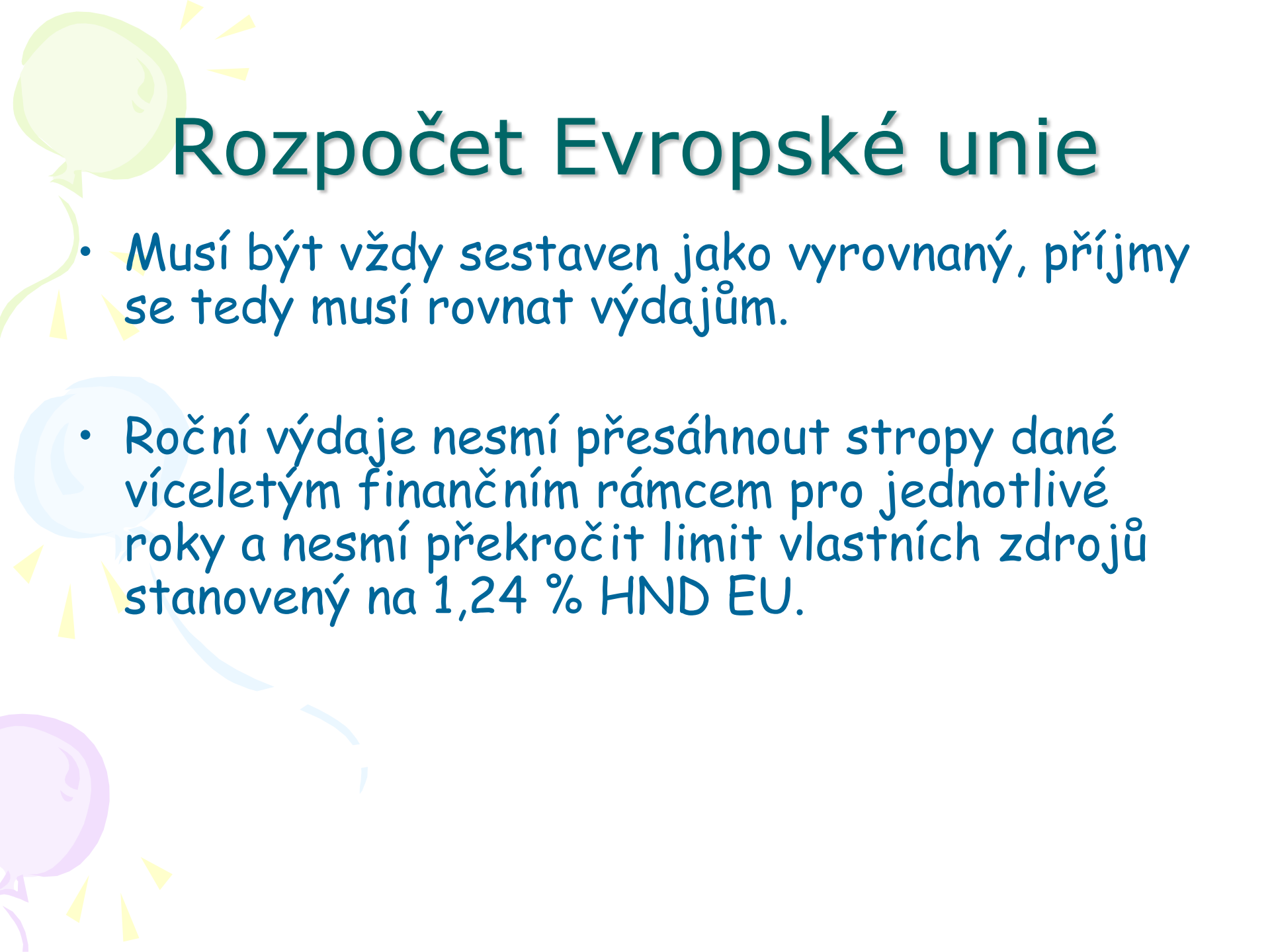
Svou povahou a velikostí se liší od rozpočtů národních států.

Rozpočet Evropské unie

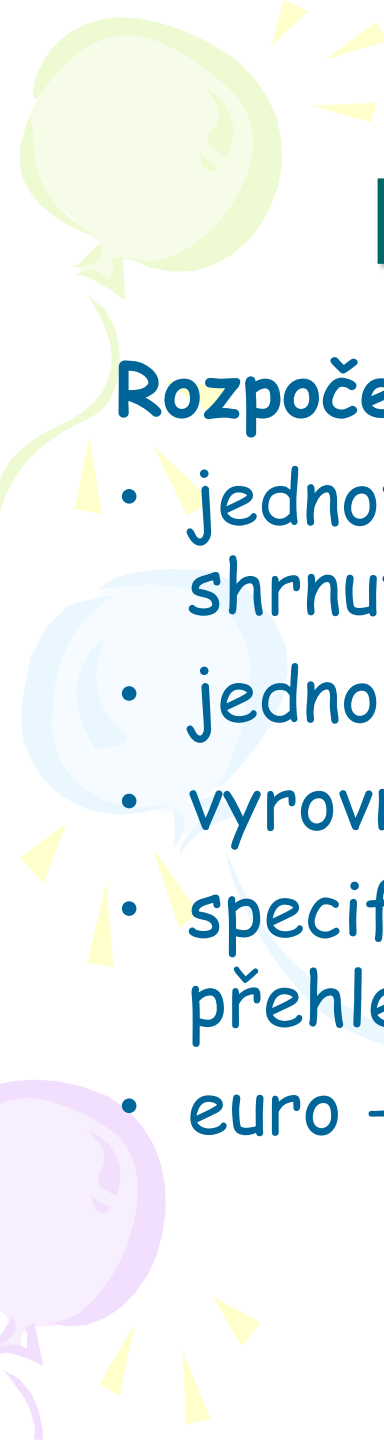
Vlastní zdroje ke krytí svých výdajů má Evropské společenství od roku 1970.

Rozpočet je každoročně navrhován Evropskou komisí a schvalován tzv. rozpočtovou autoritou, tj. Radou EU a Evropským parlamentem.

Rozpočet Evropské unie

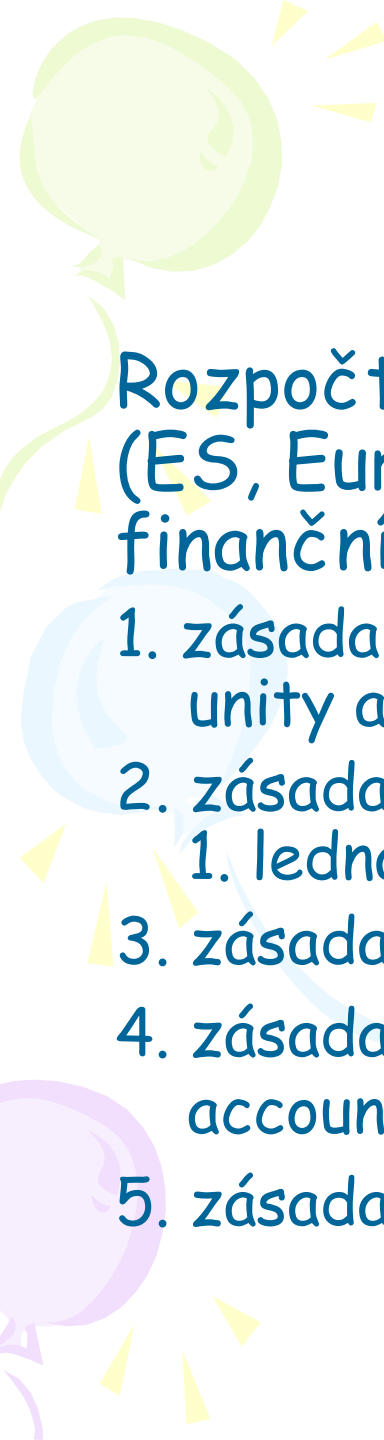
- Musí být vždy sestaven jako vyrovnaný, příjmy se tedy musí rovnat výdajům.
- Roční výdaje nesmí přesáhnout stropy dané víceletým finančním rámcem pro jednotlivé roky a nesmí překročit limit vlastních zdrojů stanovený na 1,24 % HND EU.

Rozpočtové principy

Rozpočet musí být:

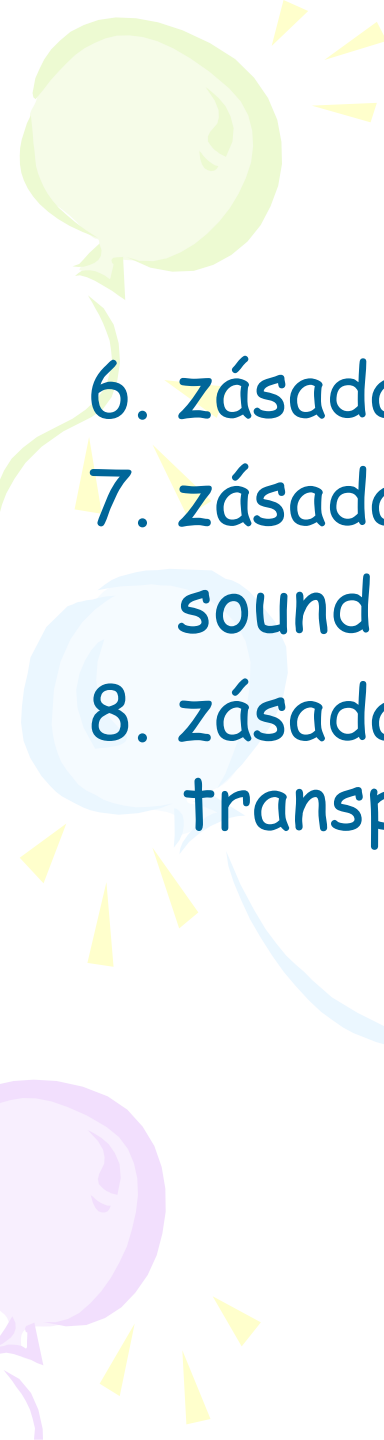
- jednotný - veškeré příjmy a výdaje musí být shrnuty v jednom dokumentu,
- jednoletý - musí mít vztah k určitému roku,
- vyrovnaný - výdaje nesmí přesáhnout příjmy,
- specifický - všechny položky musí být jasně a přehledně definovány,
- euro - rozpočet je sestaven v jednotce euro.

Rozpočtové zásady

Rozpočtové zásady jsou uvedeny v nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, kterým se stanoví finanční nařízení o souhrnném rozpočtu ES:

1. zásada jednotnosti a správnosti rozpočtu (principle of unity and accuracy),
2. zásada ročního rozpočtu (principle of annuality) - od 1. ledna do 31. prosince,
3. zásada vyrovnanosti (principle of equilibrium),
4. zásada zúčtovací jednotky (principle of unit of account) - euro,
5. zásada obecnosti (principle of universality),

Rozpočtové zásady

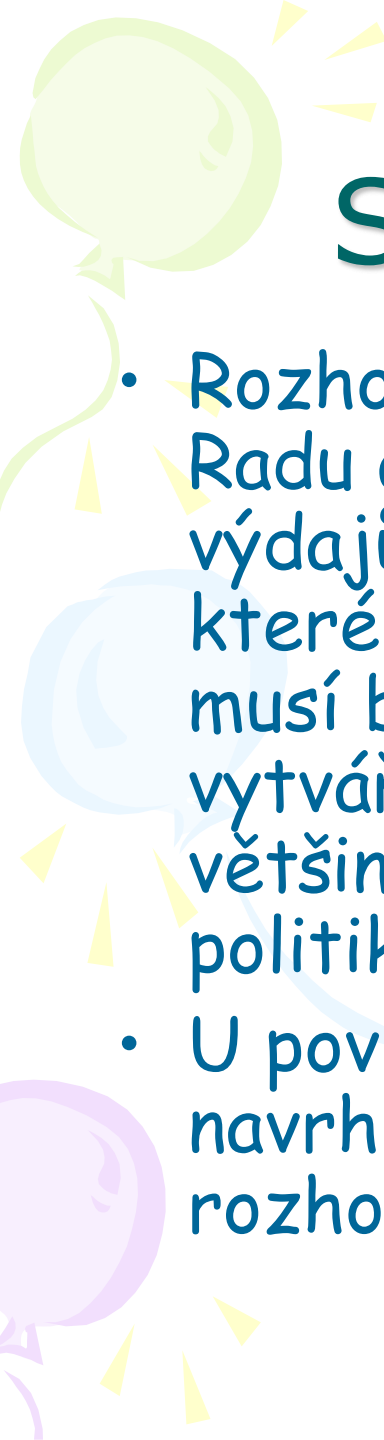
- 6. zásada specifikace (principle of specification),
- 7. zásada řádného finančního řízení (principle of sound financial management),
- 8. zásada průhlednosti (principle of transparency).

Schvalování rozpočtu

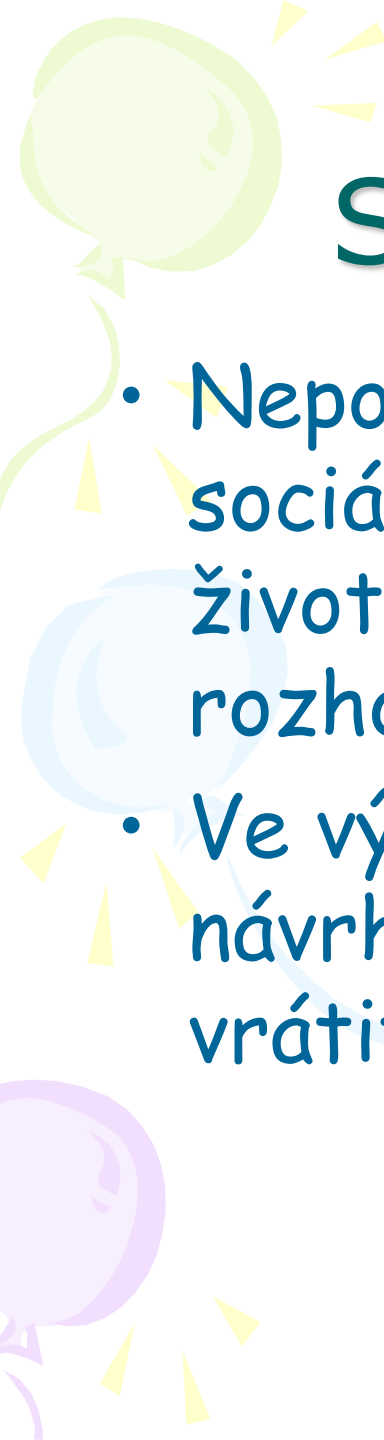
Evropský rozpočet je společným dílem všech tří hlavních institucí EU. Návrh rozpočtu sestavuje Evropská komise (většinou v dubnu), předkládá ho poté Radě ministrů financí (ECOFIN), která může do návrhu vnést změny a následně ho předává k projednání Evropskému parlamentu. Ten pak může návrh Rady přijmout, navrhnout další změny, nebo jako celek odmítnout.

Schvalování rozpočtu

- Rozhodování o rozpočtu je rozděleno mezi Radu a Evropský parlament z důvodu dělení výdajů na povinné a nepovinné. Povinné výdaje, které tvoří kolem poloviny výdajů rozpočtu, musí být do rozpočtu zahrnuty, protože jsou vytvářeny na základě smlouvy o ES (patří sem většina výdajů na Společnou zemědělskou politiku, anebo výdaje na rozvojovou pomoc).
- U povinných výdajů může Evropský parlament navrhnout pouze dílčí úpravy, definitivně rozhoduje Rada.

Schvalování rozpočtu

- Nepovinné výdaje (strukturální fondy, sociální programy, projekty na ochranu životního prostředí, kulturu aj.) jsou v rozhodovací pravomoci EP.
- Ve výjimečných případech může EP návrh rozpočtu odmítnout jako celek a vrátit ho k přepracování.

Schvalování rozpočtu

- Rozpočet je přijat s podpisem předsedy Evropského parlamentu. Správu přijatého rozpočtu provádí Komise, kontrolu rozpočtového hospodaření provádí jednak EP, jednak Evropský účetní dvůr.

Příjmy rozpočtu

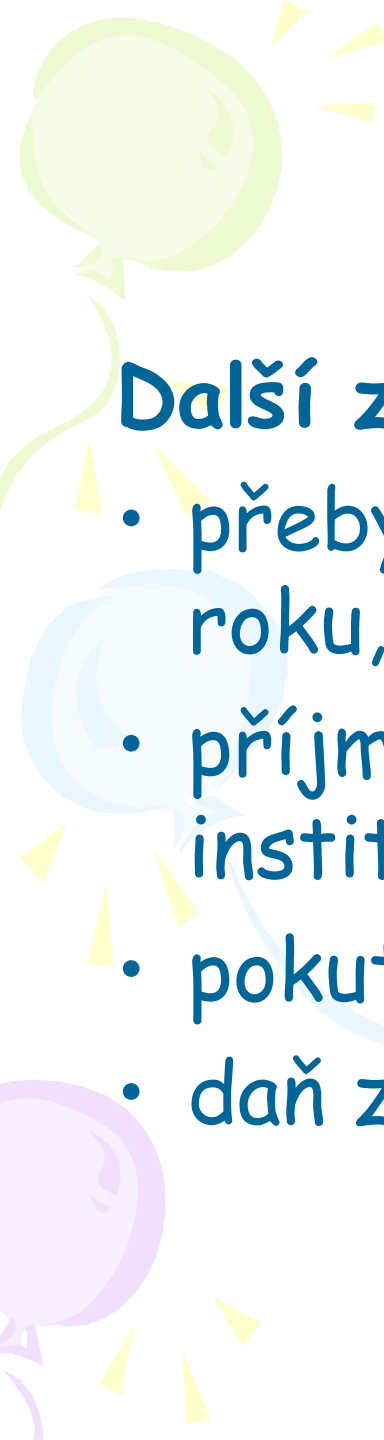
- V zásadě se dá říci, že rozpočet EU je naplňován z vlastních příjmů EU, mezi něž ovšem patří i příspěvek z rozpočtů jednotlivých států EU na základě stanoveného % HNP.
- Částka, kterou členské státy přispívají do rozpočtu EU, představuje průměrně 1,1 % celkového hrubého národního produktu.

Příjmy rozpočtu

Vlastní zdroje:

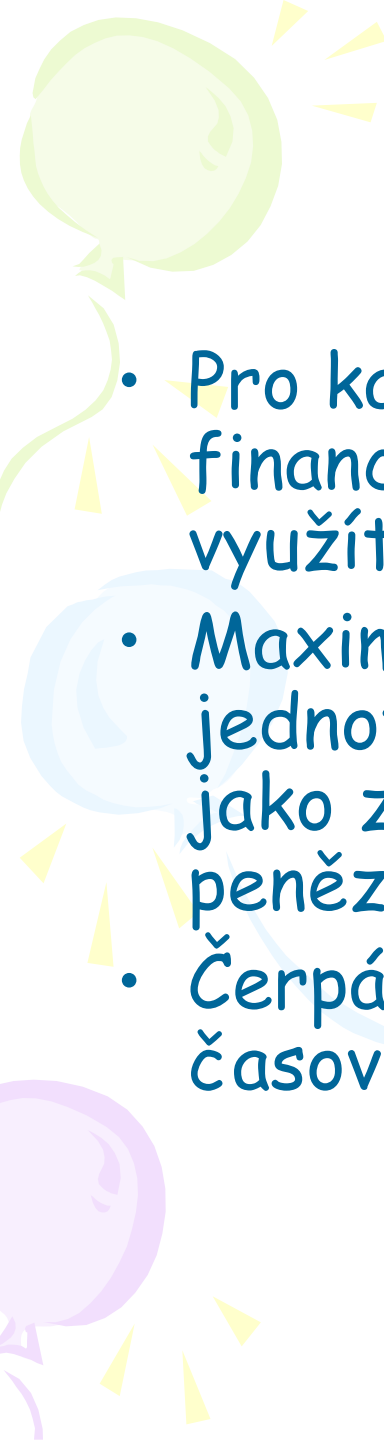
- cla z obchodu se třetími zeměmi vybraná podle společného celního tarifu,
- dávky (cla) uvalené na dovoz zemědělských produktů,
- dávky uvalené na cukr a izoglukózu.
- daň z přidané hodnoty (DPH) podle jednotné sazby 0,5 %
- určené % hrubého národního důchodu (HND) členských států

Příjmy rozpočtu

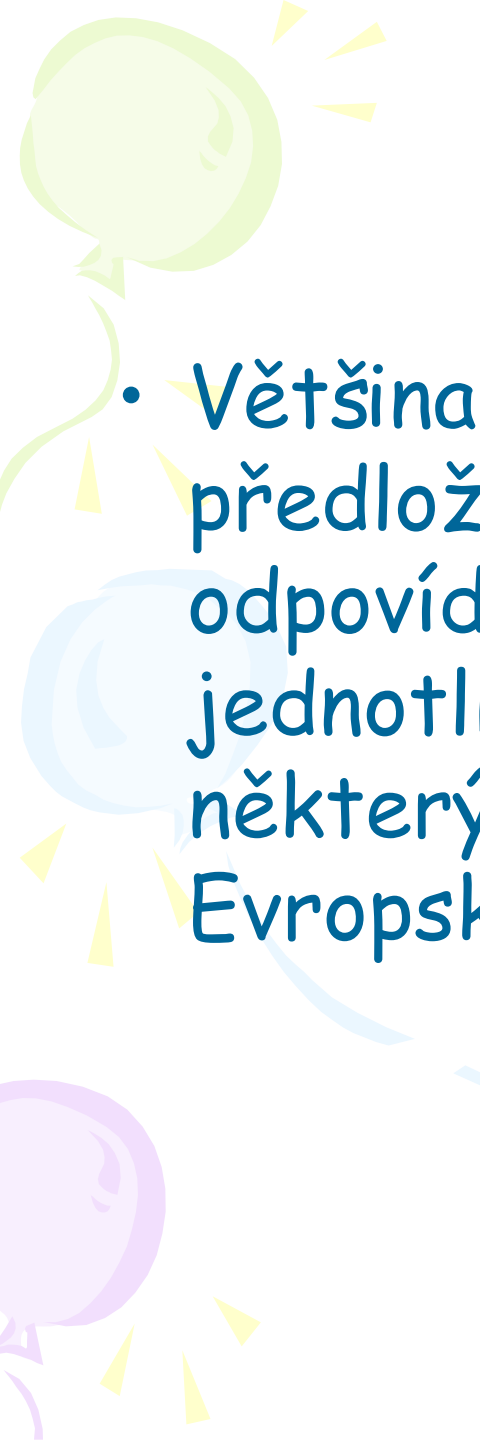
Další zdroje:

- přebytky rozpočtu z předcházejícího roku,
- příjmy z administrativních operací institucí EU,
- pokuty či úroky z opožděných splátek,
- daň z příjmů zaměstnanců institucí ES.

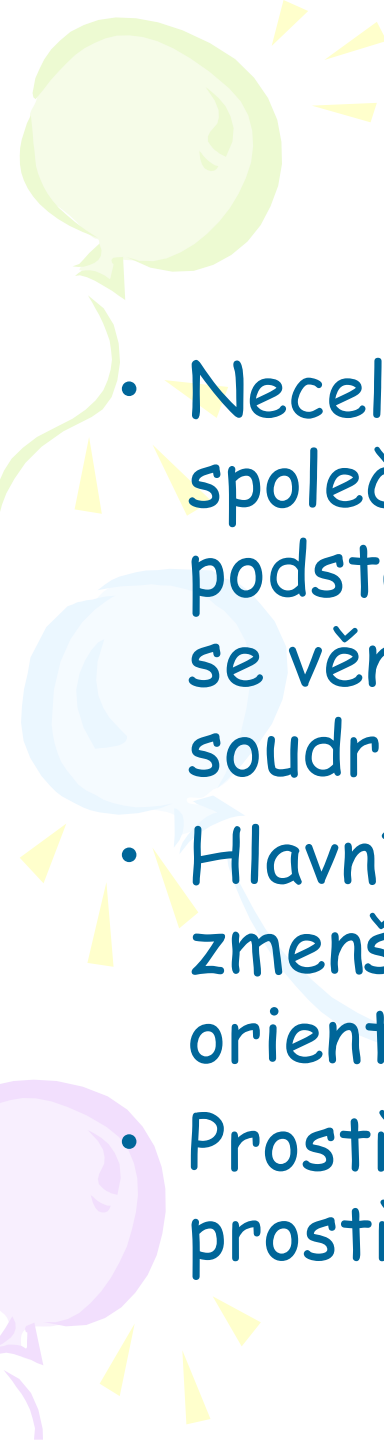
Výdaje rozpočtu

- Pro každý členský stát EU jsou přiděleny finance, které může v určitých oblastech využít.
- Maximální částka, kterou může stát využít pro jednotlivé účely, se nazývá závazek (myšleno jako závazek EU vyčlenit určité množství peněz pro určitý stát či oblast rozvoje).
- Čerpání většiny závazků je rozloženo na delší časové období než 1 rok.

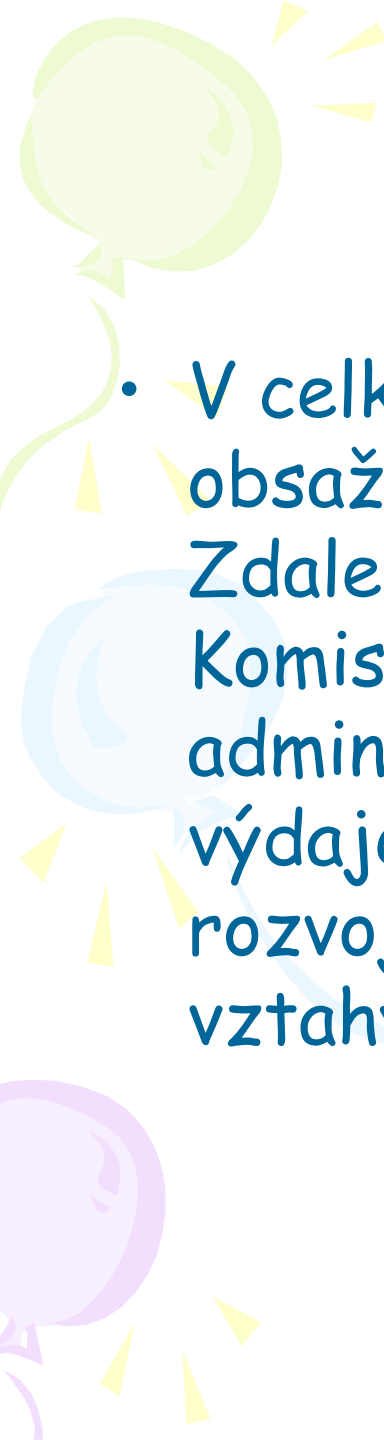
Výdaje rozpočtu

- Většina prostředků je ovšem vázána na předložení kvalitních projektů, které odpovídají podmínkám stanoveným pro jednotlivé politiky a které jsou v některých případech schvalovány přímo Evropskou komisí.

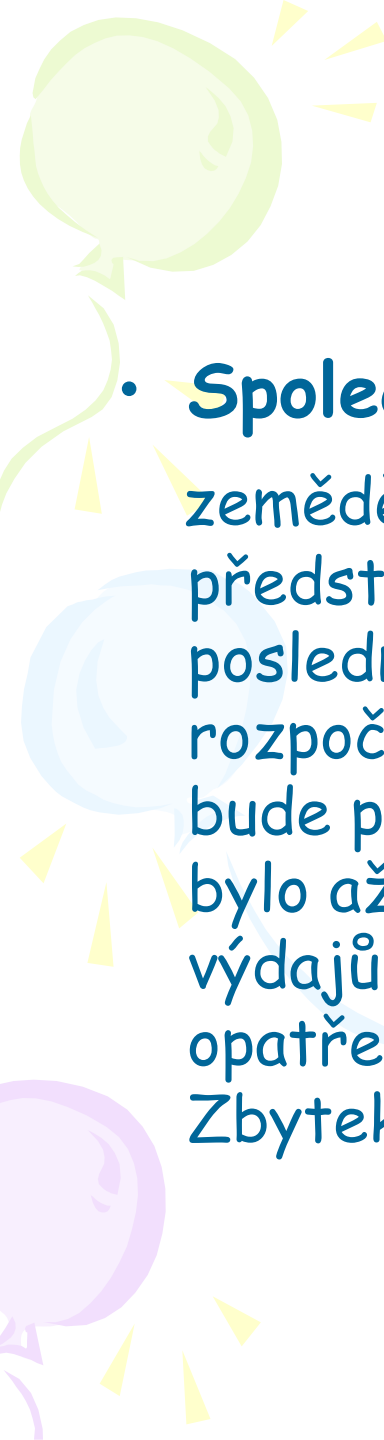
Výdaje rozpočtu

- Necelá polovina rozpočtu EU připadá na společnou zemědělskou politiku. Další podstatná část rozpočtu EU, zhruba třetina, se věnuje na zlepšování hospodářské a sociální soudržnosti.
- Hlavními prioritami Evropské unie jsou dnes zmenšování rozdílů v bohatství regionů a orientace na problém nezaměstnanosti.
- Prostředky směřují ke svému cíli prostřednictvím tzv. strukturálních fondů.

Výdaje rozpočtu

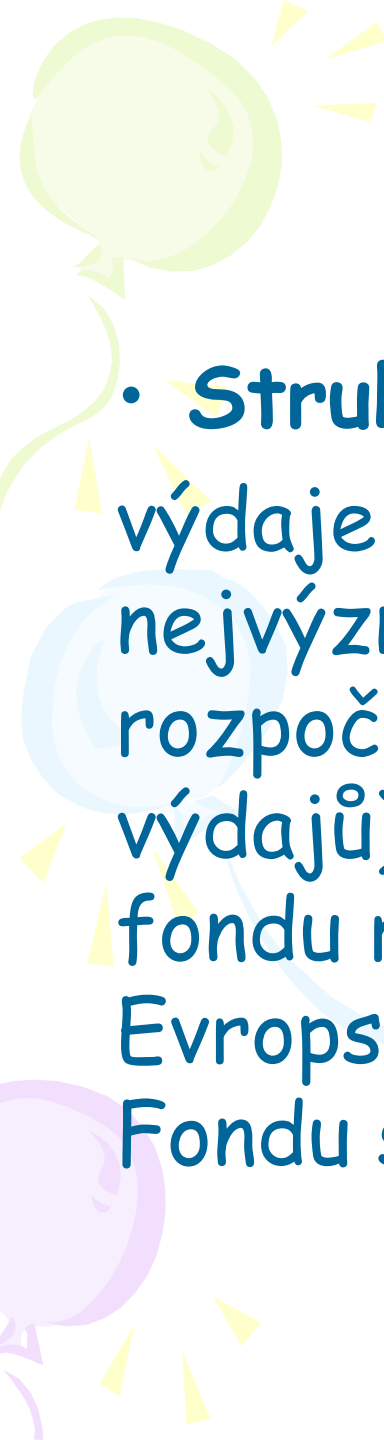
- V celkových výdajích rozpočtu EU jsou obsaženy výdaje všech evropských institucí. Zdaleka největší část představují výdaje Komise, neboť ty zahrnují nad rámec administrativních výdajů Komise také všechny výdaje na politiky EU - např. na zemědělství a rozvoj venkova, politiku soudržnosti, vnější vztahy, výzkum, životní prostředí, a další.

Výdaje rozpočtu

- **Společná zemědělská politika**

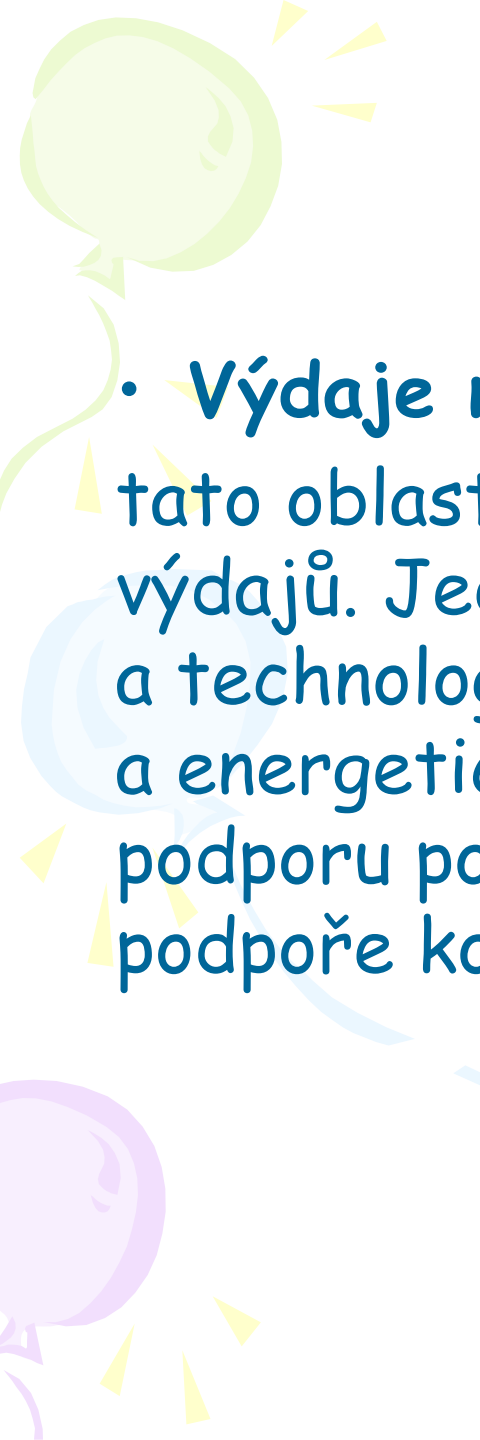
zemědělský sektor, povinná položka rozpočtu, nadále představuje největší rozpočtovou položku, ačkoli v posledních letech tento trend klesá. Na výdajích rozpočtu EU se i v programovacím období 2007 - 2013 bude podílet v průměru 43 % (v letech 1968 - 1975 to bylo až 93 % rozpočtu). Většina (34 %) zemědělských výdajů směřuje na tzv. přímé platby zemědělcům a na opatření na zemědělských trzích (intervence apod.). Zbytek (9 %) je určen na podporu rozvoje venkova.

A decorative graphic on the left side of the slide featuring a light green balloon at the top, a blue balloon in the middle, and a purple balloon at the bottom, all connected by a yellow streamer. There are also several yellow triangular streamers scattered around.

Výdaje rozpočtu

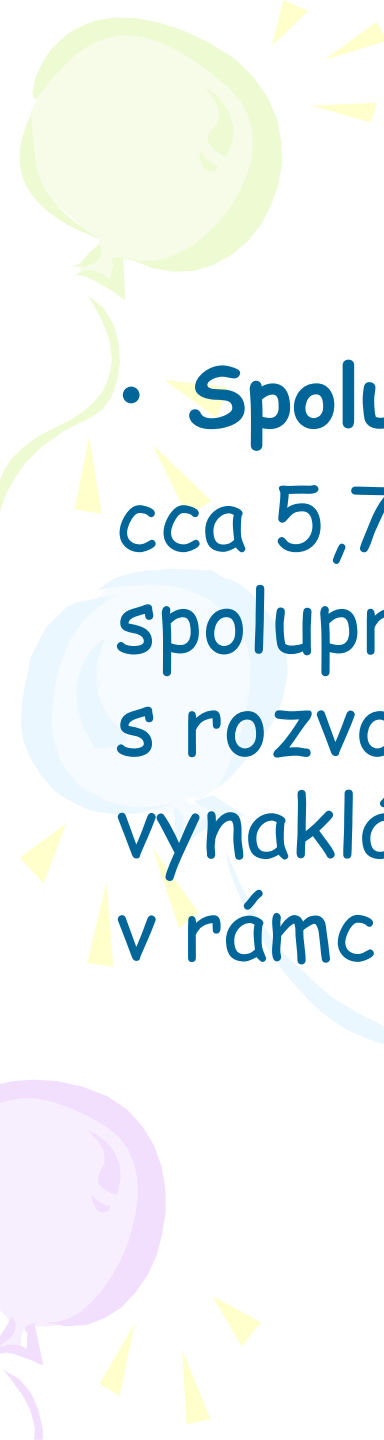
- **Strukturální opatření**

výdaje na strukturální fondy tvoří druhou nejvýznamnější výdajovou položku rozpočtu EU (cca 36 % rozpočtových výdajů). Finance plynou do Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), Evropského sociálního fondu (ESF) a Fondu soudržnosti.

A decorative graphic on the left side of the slide featuring a green balloon at the top, a blue balloon in the middle, and a purple balloon at the bottom, all with yellow streamers and small yellow triangles.

Výdaje rozpočtu

- **Výdaje na posílení konkurenceschopnosti EU**
tato oblast představuje cca 8,5 % rozpočtových výdajů. Jedná se především o výdaje na výzkum a technologický rozvoj, transevropské dopravní a energetické sítě, vzdělávací programy, podporu podnikání a další politiky směřující k podpoře konkurenceschopnosti EU.

Výdaje rozpočtu

- **Spolupráce se třetími zeměmi**

cca 5,7 % výdajů rozpočtu plyne na rozvoj spolupráce s třetími zeměmi, zejména pak s rozvojovými zeměmi. Značná částka se vynakládá i na předvstupní pomoc a pomoc v rámci tzv. sousedské politiky.

A decorative graphic on the left side of the slide featuring a light green balloon at the top, a blue balloon in the middle, and a purple balloon at the bottom, all with yellow streamers and triangular flags.

Výdaje rozpočtu

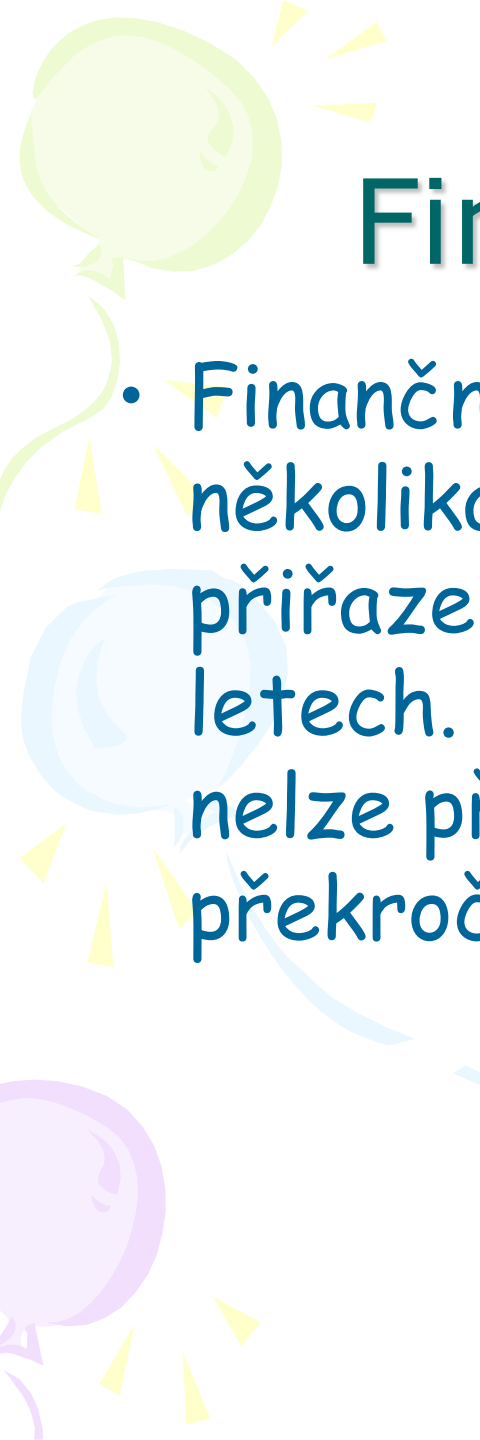
- **Občanství, svoboda, bezpečnost a právo**

výdaje určené na řízení migrace, boj proti terorismu, ochranu základních lidských práv a na soudní spolupráci. Do této kategorie spadají i programy na podporu kultury, ochranu spotřebitele či evropské audiovizuální produkce.

Finanční perspektiva

- Finanční perspektiva představuje víceletý finanční rámec EU, na kterém se shodne Evropská komise, Evropský parlament a Rada EU.
- Předmětem dohody jsou hlavní rozpočtové priority Evropské unie a nastavení výdajových stropů pro každou z těchto priorit. Finanční perspektiva se sjednává na časové období pěti až sedmi let.

A decorative graphic on the left side of the slide featuring three balloons: a light green one at the top, a light blue one in the middle, and a light purple one at the bottom. Yellow streamers and triangular flags are scattered around the balloons.

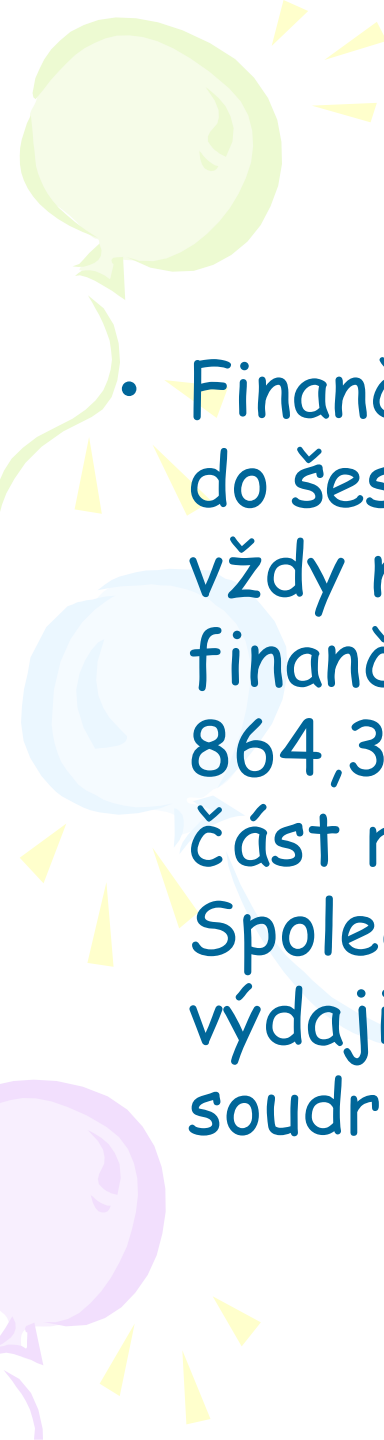
Finanční perspektiva

- Finanční perspektiva je členěna do několika okruhů, ke každému z nich je přiřazena výše výdajů v jednotlivých letech. Tato částka je stropem, který nelze při sestavování ročních rozpočtů překročit.

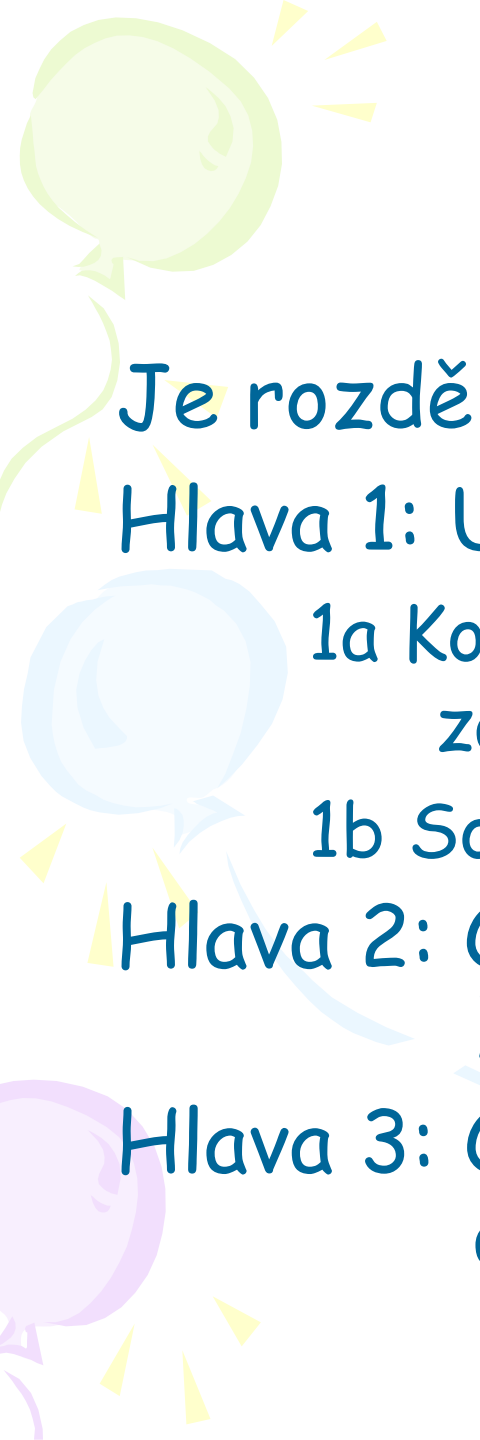
Finanční rámec

- V současné době EU dodržuje finanční perspektivu na období 2007-2013.
- Dohoda o ní byla dosažena po složitých jednáních, která trvala od února 2004, kdy Evropská komise zveřejnila svůj návrh, do května 2006, kdy byla uzavřena mezi-institucionální dohoda mezi všemi třemi klíčovými evropskými institucemi.

Finanční rámec

- Finanční perspektiva 2007 – 2013 je členěna do šesti okruhů, z nichž dva jsou dále členěny, vždy na dva sub-okruhy. Celková výše finančního rámce na příštích sedm let činí 864,3 mld. EUR, v cenách roku 2004. Značnou část rozpočtu i nadále zaujímají výdaje na Společnou zemědělskou politiku, následované výdaji na strukturální fondy a Fond soudržnosti.

Finanční rámec

Je rozdělen na:

Hlava 1: Udržitelný rozvoj

1a Konkurenceschopnost pro růst a
zaměstnanost

1b Soudržnost pro růst a zaměstnanost

Hlava 2: Ochrana přírodních zdrojů a
hospodaření s nimi

Hlava 3: Občanství, svoboda, bezpečnost
a právo

Finanční rámec

Hlava 4: EU jako globální partner

Hlava 5 a 6: Administrativa a
kompenzační/vyrovnávací
platby